

спільних зусиль. З огляду на це можна назвати головні принципи формування системи якості: підготовка кадрів найвищого професійного рівня; безпосередня заінтересованість керівництва в позитивному розв'язанні проблем, що стосуються якості продукції; підпорядкування поставленій меті організаційної структури підприємства; управління якістю продукції за участю всіх без винятку працівників; поточний розподіл відповідальності між підрозділами та їхніми керівниками. При цьому дуже важливою та необхідною є активна державна підтримка ініціативи підприємства щодо розробки, запровадження й сертифікації систем якості продукції [2, с. 87-89].

Отже, для забезпечення конкурентоспроможності та просування продукції на ринок під час вибору майбутніх партнерів керівники відповідних служб повинні здійснювати нагляд за підприємствами-постачальниками з метою знайомства з їх виробництвом та СУЯ. Такий підхід значно зменшує випадки постачання неякісної продукції. Адже якість характеризує параметричні, експлуатаційні, споживчі, технологічні властивості продукції, рівень їх стандартизації та уніфікації, надійність та довговічність.

Список використаних джерел

1. *Попова О.* Нормативная документация при формировании качества продукции в условиях рынка / *О. Попова* // Достижения науки и техники АПК, – 2002. – №9. – С. 33-35.
2. *Свиткин М., Рахмин К.* Менеджмент качества и обеспечение качества продукции на основе международных стандартов ISO / *М. Свиткин, К. Рахмин.* – СПб, 1999.

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ПІДПРИЄМСТВА

*М.А. Однорог, аспірант**

Білоцерківський національний аграрний університет

У дослідженні окреслено особливості сучасного стану інвестиційно-інноваційного процесу та його вплив на сільськогосподарські підприємства. Визначено теоретико-практичні особливості інвестиційно-інноваційного процесу та досліджено тенденції його подальшого розвитку.

Термін «інвестиції» походить від латинського «investiro» – одягати. Поняття інвестицій на підприємстві передусім пов'язують з кількісною і якісною зміною виробничих потужностей. Без здійснення інвестицій неможливий нормальний процес виробництва.

Щодо поняття «інновація», то воно нині має чимало визначень. Загалом же інновації, або нововведення, означають розроблення та використання нових

техніко-технологічних засобів, методів і способів оптимізації виробничої діяльності та випуск нових, якісніших товарів, що зрештою підвищує ефективність виробництва в будь-якій галузі та сфері економіки й життєвий рівень населення, поліпшує умови праці, економить виробничі ресурси, зменшує негативні соціальні та екологічні наслідки господарської діяльності тощо. Іншими словами, інновації, або нововведення – це застосування у господарсько-виробничій діяльності нових техніко-технологічних, організаційних і ефективних рішень.

Значення науки і техніки для підвищення соціально-економічної та екологічної ефективності сільського господарства, а також інших сфер і галузей АПК нині важко переоцінити. Тут фундаментальні наукові пошуки, техніко-технологічні та інноваційні розробки мають бути спрямовані насамперед на розв'язання таких актуальних завдань:

оптимальне й екологічно та соціально зрівноважене забезпечення сільського господарства найважливішими виробничими ресурсами (землею, водою, працею, технікою, добривами та засобами захисту рослин);

істотне підвищення рівнів урожайності культур і продуктивності тварин, культури землеробства та тваринництва як головних передумов виробництва конкурентоспроможної аграрної продукції;

розроблення принципово нових методів, способів і технологій зберігання сільськогосподарської продукції в процесі виробництва.

Необхідність широкомасштабної реалізації науково-технологічних та інноваційних розробок у національному АПК і, насамперед, у сільському господарстві зумовлюється не лише його надто великою техніко-технологічною відсталістю, використанням переважно застарілих ресурсо-енергомістких технологій, а й технологічними особливостями агропромислового виробництва, передусім сільськогосподарського. Практично в найближчі 2-3 роки повністю буде використано й амортизовано наявну сільськогосподарську техніку, оновлення і заміна якої протягом останніх 12-13 років провадилися вкрай низькими темпами. Це призвело до катастрофічного падіння технічної та енергетичної оснащеності аграрного виробництва.

Серед завдань, що визначають пріоритетні напрями розвитку вітчизняної аграрної науки та інвестиційно-інноваційної діяльності в усіх сферах національного АПК, можна виділити наступні.

По-перше, необхідно істотно прискорити системні дослідження щодо розробки самої концепції державного регулювання і реальної підтримки функціонування національного АПК в ринкових умовах на засадах інноваційно-інвестиційної моделі й концепції сталого розвитку.

По-друге, велика увага має бути приділена обґрунтуванню ефективних систем, методів і способів державної підтримки та регулювання розвитку АПК з урахуванням вступу України в СОТ та інтеграції до ЄС.

По-третє, з поля зору науки не повинно також випадати розроблення термінових і невідкладних заходів щодо запобігання подальшому соціально-економічному занепаду села та природно-екологічній деградації просторової бази національного АПК, насамперед його аграрної сфери.

Інвестиційне забезпечення має бути направлене на реалізацію інноваційної моделі розвитку, яка запропонована стратегією розвитку нашої економіки. На думку академіка РАСГН Е.М. Крилатих, інноваційний розвиток АПК, зважаючи на його надзвичайну складність і залежність від природно-

* Науковий керівник – М.Ю. Коленська, д.е.н., професор

біологічних та екологічних чинників, має охоплювати такі 4 типи нововведень: селекційно-генетичні, виробничо-технологічні, організаційно-управлінські та економіко-соціологічні [Государственное регулирование сельского хозяйства: концепции, механизмы, эффективность. М., ВИАПИ имени А.А. Никонова, «Энциклопедия российских деревень», 2005, с. 186]. Усі зазначені типи нововведень, які є результатом фундаментальних та прикладних науково-технічних розробок, можуть реалізовуватися в практиці агропромислового виробництва через різноманітні конкретні форми (патенти, ліцензії, товарні знаки, документацію на нові технології та види продукції, інноваційні проекти і програми тощо).

У Київській області функціонують науково – дослідні інститути, які виробляють інноваційний продукт. Діяльність вітчизняних науково-дослідних установ, яка все ще продовжується, по суті, за принципами планової економіки і в умовах вкрай обмеженого бюджетного фінансування та відсутності приватного інвестування, не сприяє концентрації наукових досліджень і техніко-технологічних розробок на пріоритетних напрямках, підвищенню їх результативності та ефективності, посиленню зв'язків науки з реальним сектором економіки. Отже, забезпечення стабільного, конкурентоспроможного й сталого функціонування всіх галузей і сфер національного АПК неможливе без формування в Україні повноцінного та ефективного ринку науково-технічної продукції і відповідної його інфраструктури, підпорядкованих цілеспрямованому переведенню агропромислового виробництва на інноваційно-інвестиційну модель розвитку.

ВПЛИВ МОТИВАЦІЙНИХ ФАКТОРІВ НА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

*І.Ю. Пелешко, аспірант**

Житомирський національний агроекологічний університет

Досліджено основні інтеграційні мотиви, зроблено акцент на необхідності поглиблення інтеграційних процесів в аграрному секторі як можливого варіанта забезпечення конкурентоспроможності підприємств.

Постановка проблеми. В умовах відсутності істотних інвестицій для розвитку промисловості й сільського господарства зростаюче значення набуває пошук внутрішніх резервів, які дозволяють забезпечити підвищення ефективності виробництва та конкурентоспроможності кінцевої продукції. Постає проблема пошуку шляхів зміцнення економічного стану підприємств і збільшення їх виробничої потужності. Вагоме значення для забезпечення комплексності сільськогосподарського розвитку, цілісності економіки та більш

рівномірного розвитку окремих галузей має поглиблення інтеграційних процесів. Саме створення інтеграційних формувань дозволяє їх членам забезпечити свою довготривалу життєздатність через взаємодію її учасників шляхом реалізації єдиної виробничо-технологічної і маркетингової політики та запровадження єдиного адміністративного керівництва від виробництва до реалізації. Крім того, даним системам характерні спільність цілей, наявність функціональних і технологічних взаємозв'язків, одержання синергетичного ефекту за рахунок об'єднання розрізнених виробництв і сфер діяльності. Все вищевикладене визначає актуальність дослідження.

Аналіз останніх досліджень. Питання інтеграційних процесів досить широко висвітлені у працях В. Андрійчука, М. Маліка, В. Зіновчука, С. Савчука та зарубіжних – О. Вільямсона, Р. Коуза, М. Портера, П. Самуельсона та ін. Вагомий внесок у розробку теоретичних положень і методологічних підходів до розробки наукових засад мотивації зробили у своїх працях П. Саблук, М. Малік, О. Бугуцький, А. Колот. Зазначені дослідники акцентують на важливості мотивації праці. Водночас, аналіз дослідженого рівня мотивації інтеграції в сучасних умовах показує, що, незважаючи на значну увагу вітчизняних і закордонних науковців до даної проблеми, багато питань висвітлено недостатньо, що зумовлює необхідність подальшого дослідження в цьому напрямі.

Метою проведення дослідження є теоретико-методологічне обґрунтування мотиваційних факторів, що зумовлюють інтеграційні процеси в аграрному секторі в контексті забезпечення його конкурентоспроможності. У роботі використано метод теоретичного узагальнення при розкритті понятійного апарату, абстрактно-логічний – для узагальнення висновків про стан дослідження проблеми та метод аналізу і синтезу.

Результати досліджень. У різних джерелах поняття інтеграції використовується для визначення особливого виду відносин, що характеризуються більшою близькістю інтересів, поглибленням співробітництва, посиленням взаємного впливу [2; 6]. У ряді випадків інтеграція використовується також для позначення виникнення й посилення майнових зв'язків між підприємствами [5; 10]. Загальне філософське визначення інтеграції визначає її у вигляді об'єднання частин в єдине ціле. З точки зору синергії, ефект інтегрованої єдності частин набагато перевищує сукупність їх власних зусиль [1]. Проте інтеграція – це не тільки об'єднання частин в єдине ціле, але і підпорядкування їх цілому на основі внутрішніх і міжсистемних зв'язків і взаємодій [2, с. 15].

Інтеграція асоціюється з розвитком загального процесу як переходом кількісних змін в якісні, але по суті зв'язана більшою мірою зі зміною одних якісних змін іншими. Інтеграція виявляється у якісному розвитку мотивації. Отже, закінченість розвитку мотивації виражається у переході інтеграції на вищий рівень.

Інтеграція реалізує наступність виробничого зв'язку і емерджентність (появу якісно нового). Нове накопичується в рамках функціонування об'єднаної форми співробітництва [2, с. 14]. Для інтеграції характерний ступінь цілісності і єдності системи, які є узагальнюючими параметрами рівня інтегрованості окремо взятої структури. Кожна інтегрована система зазнає певних змін, що відбуваються під впливом мотиваційних зрушень.

* Науковий керівник – В.В. Зіновчук, д.е.н., професор